

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӨСЛИМ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БАЛАНЛЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫНЫҢ IV ЧАКЫРЫЛЫШ VI УТЫРЫШЫ**

КАРАР № 11

Баланлы ав.

24 февраль, 2021 ел

**«Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы
Баланлы авыл жирлегенең Россия Федерациясе дәүләт урман фонды
жирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә
көрмәгән территориясендә яшел утыртмаларны кисү тәртибе турында
нигезләмәне раслау хакында»**

Россия Федерациясе Урман кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Федераль законы, «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районының Баланлы авыл жирлеге Уставы нигезендә, Баланлы авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затлар милкендәге жирләргә көрмәгән яшел утыртмаларны рациональ файдалану, саклау һәм яңадан житештерү максатларында Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районының Баланлы авыл жирлеге Советы **КАРАР БИРДЕ:**

1. Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Баланлы авыл жирлегенең Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә көрмәгән территориясендә яшел утыртмаларны кисү тәртибе турында нигезләмәне кушымта нигезендә расларга.

2. Әлеге карарны авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында бастырып чыгарырга һәм Мөслим муниципаль районы Баланлы авыл жирлеге рәсми сайтында, Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) урнаштырырга.

3. Әлеге карарның үтөлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Баланлы авыл жирлеге башлыгы

Исламова И.И.

Татарстан Республикасы
Мөслим муниципаль районының
24 февраль 2021, 11 номерлы
Баланлы авыл җирлеге Советы
карарына кушымта

НИГЕЗЛӘМӘ

Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Баланлы авыл җирлегенә Россия Федерациясә дәүләт урман фонды җирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милкәндәге җирләргә кермәгән территориясендә яшел утыртмаларны кисү тәртибе турында

Әлеге Нигезләмә Россия Федерациясә Конституциясә, Россия Федерациясә Граждан кодексының 15 ст., Россия Федерациясә Урман кодексы, «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль законның 61, 68, 77 статьялары, Баланлы авыл җирлеге Уставы нигезендә, халыкның экологик иминлеген тәэмин итү максатларында эшләнде һәм Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районының Баланлы авыл җирлеге (алга таба - авыл җирлеге) территориясендә Россия Федерациясә дәүләт урман фонды җирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкәндәге җирләргә керми торган яшел утыртмаларны кисү тәртибен билгели.

1. Төп төшенчәләр

Әлеге Нигезләмәдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

Яшел утыртмалар – табиғый һәм ясалма чыгышлы агач, куак һәм үләнле үсемлекләр (шул исәптән парклар, скверлар, бакчалар, газоннар, чәчәклекләр, шулай ук аерым торучы агачлар һәм куаклар).

Табиғый территорияләр - бердәм географик (климат) шартларында формалашкан җир рельефының, туфракның, үсемлекләрнең билгеле бер төрләрен үз эченә алган хужалык эшчәнлегенә кулланылмаган яисә аз кулланылган территорияләр.

Яшелләндерелгән территорияләр – табиғый чыгышлы үсемлекләр кишәрлекләре, ясалма рәвештә булдырылган яшелләндерү объектлары (авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләрдән тыш), төрле функциональ билгеләнештәге аз төзелешле, өслекнең кимендә 50 процентын үсемлекләр капламы биләгән җир кишәрлекләре урнашкан территорияләр.

Урманга әверелгән территорияләр – табиғый тишелеп чыккан урман үсемлекләре белән капланган төрле функциональ билгеләнештәге табигать территорияләре кишәрлекләре.

Агач – 1,3 м биеклектә 5 см дан да ким булмаган диаметрлы ачык беленеп торган кәүсәле, үсентеләрдән тыш, үсемлек.

Куак – туфрак өслегеннән үк тармакланган, күпьяллык күпкәүсәле (агачтан аермалы буларак) үсемлек.

Үлән капламы – газон, табиғый үлән үсемлеге.

Әрәмәлекләр – нинди дә булса урында кую булып үсә торган үсемлекләр, куаклар.

Яшел массив – бердәм түбә барлыкка китерүче 50 данәдән дә ким булмаган зур (15 елдан күбрәк) агач үсә торган территория кишәрлеге.

Яшел утыртмаларга зыян китерү – яшел утыртмаларга үсешен туктатуга китерми торган зыян китерү, шул исәптән ботакларга, тамыр системасына механик зыян китерү, кайрының бөтенлеген, тере туфрак катламын бозу, яшел утыртмаларны яисә тамыр

зонасындагы туфракны зарарлы матдэләр белән пычрату, ут төртү яки башка йогынты ясау.

Яшел утыртмаларны юкка чыгару (югалту) – яшел утыртмаларның үсешен туктатуга китергән кисү яки башка зыян китерү.

Компенсация рәвешендәге яшелләндрерү – юк ителгән яки зарарланган яшел утыртмаларны 2 коэффиценты белән яңадан утырту.

2. Яшел утыртмаларны саклауның төп принциплары

Муниципаль берәмлек территориясендә үсә торган яшел утыртмалар саклагыч, рекреацион, эстетик функцияләр башкара һәм алар сакланырга тиеш.

2.1. Авыл җирлеге территориясендә (авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләрдән тыш) урнашкан барлык яшел утыртмалар (агачлар, куаклар) якланырга тиеш.

2.2. Авыл җирлеге территориясендә яшел үсентеләрне саклау һәм үстерү өчен шартлар тәэмин итү бурычлары түбәндәгеләргә йөкләнә:

2.2.1. оешмаларга үзләре белдергән эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру өчен бирелгән кишәрлекләрдә – әлеге оешмалар җитәкчеләренә;

2.2.2. милектәге яки арендага алынган кишәрлекләрдә – юридик затларга, гражданнырга-милекчеләргә яки арендаторларга.

2.3. Яшел утыртмалар урнашкан җир кишәрлекләренәң милекчеләре, кулланучылары һәм арендаторлары яшел утыртмаларның сакланышын яшел утыртмаларны тиешенчә карауны тәэмин итәргә тиеш.

2.4. Әлеге Нигезләмә барлык гражданнырга һәм, милек формаларына бәйсез рәвештә, авыл җирлеге территориясендә агач-куак үсентеләрен кисүгә бәйлә рәвештә проектлауны, төзүне, ремонтлауны һәм башка эшләрне алып баручы оешмаларга кагыла.

2.5. Авыл җирлеге территориясендә хужалык, шәһәр төзелеше һәм башка эшчәнлек Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм әлеге Нигезләмә белән билгеләнгән яшел утыртмаларны саклау таләпләрен үтәп гамәлгә ашырыла.

2.6. Җир кишәрлеген сайлау акты, төзелеш, хужалык һәм башка эшчәнлекне оештыруга проект алды һәм проект документациясендә яшел утыртмаларның торышы турында тулы һәм дөрөс белешмәләр һәм проектлана торган объектның яшел утыртмаларга йогынтысын тулысынча бәяләү булырга тиеш.

2.7. Яшелләндререлгән территорияләрдән һәм яшел массивлардан яшел утыртмаларның тереклек эшчәнлеген тәэмин итми торган файдалану рөхсәт ителми.

3. Яшел утыртмаларны (агачларны, куакларны) кисү тәртибе

3.1. Авыл җирлеге территориясендә яшел утыртмаларны рөхсәтсез кисү тыела.

3.2. Авыл җирлеге территориясендә агачларны һәм куакларны кисү рөхсәт нигезендә башкарыла. Кисүгә рөхсәт авыл җирлеге Башкарма комитеты җитәкчесе күрсәтмәсе рәвешендә рәсмиләштерелә.

3.3. Яшел утыртмаларны кисүгә рөхсәт алу өчен, мөрәҗәгать итүче Авыл җирлеге Башкарма комитеты җитәкчесе исеменә билгеләнгән формада (1 нче кушымта) хат-гариза бирә, анда утыртмаларның саны, исеме, аларның торышы, чикләнгән кисү үткәрелү урыны һәм аны нигезләү күрсәтелгән булырга тиеш. Гаризага түбәндәге документлар беркетеп бирелә:

3.3.1. Шәхесне раслаучы документлар;

3.3.2. Вәкилнең вәкаләтләрен раслаучы документ (әгәр гариза бирүче исеменнән вәкил эш иткән очракта);

3.3.3. Киселергә тиешле яшел утыртмаларны да тамгалап яқындагы корылмаларга яки башка ориентирларга кадәр җир кишәрлеге схемасы;

3.3.4. Әгәр жир кишәрлеге Бердәм дәүләт күчемсез милек реестрында теркәлмәгән булса, жир кишәрлегенә хокук билгели торган һәм хокук раслый торган документларның расланган күчермәләре;

3.3.5. Биналар һәм корылмалар төзөгәндә габаритларга элгә торган яшел утыртмалар киселгән очракта, расланган проект документлары;

3.3.6. Кисү эшләре кагыла торган территорияләрнең хужалары белән яшел утыртмаларны кисү һәм күчереп утырту шартларын килештерү;

3.3.7. Утыртмаларны утыртканда яки күчереп утыртканда инженер челтәrlәре вәкилләре белән жир эшләрән башкаруга ордер ачуны килештерү.

3.4. Авыл жирлеге Башкарма комитеты, хат-гариза кәргәннән соң, Гариза бирүчегә әлеге эш төрән үткәргүгә рәхсәте булган махсулаштырылган оешмага түбәндәгеләрне алу өчен мәрәжәгать итәргә киңәш бирә:

3.4.1. яшел утыртмаларны исәпләү исемлеген (ведомосте);

3.4.2. кисәргә тиешле агач-куак үсемлекләренең агач санын, төрән, категориясен билгеләү максатларында төзелә торган яшел утыртмаларны табиғый техник тикшерү акты;

3.4.3. киселгән агач бәясен (өчен түләүне) исәпләүне. Киселгән агач өчен түләү Россия Федерациясә Хөкүмәтенең 2007 елның 22 маендагы 310 номерлы карары белән расланган ставкалар нигезендә аерым исәпләнә.

Югарыда күрсәтелгән эшләрне башкару Гариза бирүче хисабына башкарыла.

Рәхсәтнең гамәлдә булу вакыты - 90 көн.

3.5. Авыл жирлеге Башкарма комитеты Гариза бирүченең хат-гаризасы, яшел утыртмаларны табиғый техник тикшерү акты, киселгән агач өчен бәяне (түләүне) исәпләп чыгару нигезендә авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләрне кисүгә рәхсәт бирү турында авыл жирлеге Башкарма комитеты Житәкчесенең күрсәтмә проектын әзерли.

3.6. Эшләр башкаруга рәхсәт алганда, аның мәнфәгатьләрендә яшел утыртмалар юкка чыгарыла торган Гариза бирүче, әлеге Нигезләмә нигезендә яшел утыртмаларны кискән өчен түләүләр кәртәргә һәм компенсация рәвешендә яшелләндерүнең тәртибен раслый торган документларны тапшырырга тиеш.

3.7. Агач һәм куакларны кискән өчен түләү Гариза бирүче тарафыннан Авыл жирлеге бюджетына күчерелә.

3.8. Яшел утыртмаларны кисү эшләре билгеләнгән нормаларга һәм кагыйдәләргә туры китереп, Гариза бирүче акчасы хисабына башкарыла. Аттестацияләнгән белгечләргә генә агачны кисү рәхсәт ителә.

3.9. Егу, кисү, киселгән яшел утыртмаларны һәм кискәннән калган калдыкларны төяү һәм чыгару эшләр башланганнан соң өч көн эчендә Гариза бирүче хисабына башкарыла. Киселгән яшел утыртмаларны һәм кискәннән калган калдыкларны эш урынында саклау тыела.

3.10. Кисү урынына яқын территориядә газонга, яшел утыртмаларга зыян тигән очракта, эш башкаручы аларны территория хужасы һәм контрольлек итүче органнар белән аларның компетенциясә чикләрендә килештерелгән вакытта, әмма зыян килгән вакыттан ярты елдан да соңга калмыйча, мәжбүри торгыза.

3.11. Агачны кискән өчен түләмичә генә агач һәм куакларны кисү Авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан түбәндәге очрақларда рәхсәт ителәргә мөмкин:

3.11.1. яшел үсентеләрне тәрбияләү, санитар кисүләр һәм реконструкцияләү өчен кисүләр үткәру;

3.11.2. авария һәм башка гадәттән тыш хәлләрне бетерү, шул исәптән жир асты коммуникацияләрән һәм капитал инженерлык корылмаларын ремонтлау вакытында;

3.11.3. әгәр дәүләт санитар-эпидемиологик күзәтчелек үзәгә бәяләмәсә булса, торак һәм жәмәгать биналарында ут режимын бозучы агачларны һәм куакларны кискәндә;

- 3.11.4. авария хәләндәге (егылу куркынычы тудыручы, тамыры корыган) агачларны һәм куакларны кискәндә.
- 3.12. Югарыда күрсәтелгән очрақларда яшел үсентеләрне кисүне гамәлгә ашыручы Гариза бирүчегә авыл жирлегә Башкарма комитеты белән килештерелгән урыннарда компенсация рәвешендә яшелләндерү үткәрергә кирәк.
- 3.13. Авария хәләндәге, тамыры корыган һәм хәвеф-хәтәр куркынычы тудыручы яшел утыртмалар комиссия тикшерүе нигезендә 2 нче кушымтада күрсәтелгән акт нигезендә киселә.
- 3.14. РФ Урман кодексының 20 статьясына тәңгәлләштереп, гражданданга яисә юридик затка милеккә тапшырганнан соң жир кишәрлегендә хужалык эшчәнлегә нәтижәсендә яки табигый рәвештә барлыкка килгән агач-куак үсемлекләре аның белән үзе теләгәнчә хужа була, файдалана һәм житәкчелек итә торган милкә булып тора.
- 3.15. Яшел утыртмаларны рәхсәтсез кисү яисә юкка чыгару дип түбәндәгеләр таныла:
- 3.15.1. рәхсәтсез яки рәхсәт белән, әмма рәхсәттә күрсәтелгән кишәрлектә, санда һәм рәхсәттә күрсәтелгән токымнар булмаган агачларны һәм куакларны кисү;
- 3.15.2. ут төртү яки ут белән саксыз эш итү нәтижәсендә агачларны һәм куакларны юк итү яки аларга зыян китерү;
- 3.15.3. кәүсәне божралау яки төпләү (подсечка);
- 3.15.4. үсә торган агачларга һәм куакларга үсешне туктату дәрәжәсенә кадәр зыян китерү;
- 3.15.5. агачларга һәм куакларга агып жыела торган сулар, химик матдәләр, калдыклар һ. б. шуның ишеләр белән зыян китерү;
- 3.15.6. тамыры корыган агачларны рәхсәтсез кисү;
- 3.15.7. үсә торган агачларга һәм куакларга башка зыян китерүләр.
- 3.16. Дәүләт урман фондында булган агачларны һәм куакларны кисү махсус вәкаләтле дәүләт органнары тарафыннан бирелгән рәхсәтләр нигезендә гамәлгә ашырыла.
- 3.17. Әлегә Нигезләмәне бозып, агачларны һәм куакларны юк итү рәхсәтсез кисү булып санала һәм Россия Федерациясә һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә административ һәм жинаять җаваплылыгына тартылырга тиеш. Әлегә Нигезләмә кагыйдәләрен үтәү авыл жирлегә территориясендә барлык граждандар, оешмалар һәм учреждениеләр өчен мәҗбүри.

4. Компенсация рәвешендә яшелләндерү

- 4.1. Компенсация рәвешендәге яшелләндерү рәхсәт ителгән кисү, законсыз рәвештә яшел утыртмаларга зыян китерү яки аларны юк итү очрақларында гамәлгә ашырыла. Компенсация рәвешендәге яшелләндерү агачлар, куаклар һәм газоннар утырту өчен уңайлы якын сезонда, әмма яшел утыртмаларга зыян китерү яки аларны юк итү факты ачыкланганнан соң бер елдан да соңга калмыйча башкарыла.
- 4.2. Компенсация рәвешендәге яшелләндерү аларның мәнфәгатьләрендә яки аларның хокукка каршы гамәлләре нәтижәсендә яшел утыртмаларга зыян килгән яки юк ителгән граждандар яисә юридик затлар акчалары хисабына башкарыла.
- 4.3. Әлегә Нигезләмә нигезендә, яшел утыртмаларга китерелгән зыян табигый формада кайтарылырга тиеш - компенсация рәвешендә яшелләндерү: юк ителгән яшел утыртмаларны 2 коэффициенты белән яңадан торгызу.

5. Шөһәр төзелеше эшчәнлеген башкарганда яшел утыртмаларны саклау

- 5.1. Авыл жирлегендә шөһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыру яшел утыртмаларны саклау таләпләрен үтәп алып барыла.

5.2. Яшеллэндерелгән территорияләрдә, шул исәптән яшел массивларда, шулай ук яшеллэндерелгән территорияләрне үстерү өчен билгеләнгән җир кишәрлекләрендә аларның максатчан билгеләнешенә бәйле булмаган төзелеш алып барылырга һәм кулланылырга тиеш түгел.

5.3. Яшел утыртмалар утыртылган җир кишәрлекләрендә төзелеш алып барганда, проект документациясендә киселергә тиешле яшел утыртмаларга бәя булырга тиеш. Бу очракларда зыянны каплау өлегә Нигезләмәнең 2 һәм 3 бүлекләрендә билгеләнгән тәртиптә киселгән агач өчен түләүне алдан кертү һәм компенсация рәвешендә яшеллэндерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

6. Эшмәкәрлек эшчәнлеген башкарганда яшел утыртмаларны саклау

6.1. Яшеллэндерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда авыл җирлеге Башкарма комитеты рөхсәтеннән башка сүздә һәм башка эшмәкәрлек эшчәнлеге, эшмәкәрлек эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен палаткалар һәм башка корылмалар урнаштыру тыела.

6.2. Яшел территорияләрдә һәм яшел массивларда эшмәкәрлек эшчәнлеген гамәлгә ашырганда, шартлау куркынычы тудыра торган, янгын куркынычы тудыра торган һәм агулы матдәләр куллану, территорияне пычрату һәм чүпләү, яшел утыртмаларга зыян китерергә яки аларны юк итәргә сәләтле башка гамәлләр тыела.

7. Административ җаваплылык

7.1. Өлеге Нигезләмәне бозуда гаепле затлар Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплы.

Татарстан Республикасы
Мөслим муниципаль районы
Баланлы авыл җирлегенең
Россия Федерациясе дәүләт урман
фонды җирләренә кермәгән
территориясендә яшел утыртмаларны
кисү тәртибе турында Нигезләмәгә
1 нче кушымта

Татарстан Республикасы Мөслим
муниципаль районы Баланлы
авыл җирлеге Башкарма комитеты
житәкчесе

_____
_____
_____
(оешманың исеме яки Ф.И.А., адресын
күрсәтергә)

БАЛАНЛЫ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ АГАЧ-КУАК ҮСЕМЛЕКЛӘРЕН
ЧИКЛЕ КҮЛӘМДӘ КИСҮГӘ
ГАРИЗА

_____
(оешманың исеме яки Ф.И.А. һәм җир кишәрлегенә хокук төрен күрсәтергә)
урнашкан җир кишәрлегендәгә һәм _____

(торак пунктны күрсәтергә)

җирләрендә урнашкан агачларны, куакларны, агач-куак үсемлекләренең
(кирәклесенең астына сызарга) кисүне рөхсәт итүегезне сорыйм.

Җир кишәрлеге түбәндәгеләр булу белән характерлана:

агач _____ данә;

куаклар _____ данә.

Җир кишәрлеген үзләштерү һәм төзекләндерү барышында агач кискән өчен
түләүне гамәлгә ашырырга һәм дендроплан нигезендә агач-куак үсемлекләрен
компенсация рәвешендә утыртуны уздырырга сүз бирәм.

_____
Ф.И.А.

_____
(Имза)

Дата _____

Кушымталар:

1. Беренчел-рөхсәт документлары.

2. Киселергә тиешле яшел утыртмаларның төрен һәм санын тамгалап, җир
участогы планы.

Татарстан Республикасы
Мөслим муниципаль районы
Баланлы авыл җирлегенең
Россия Федерациясе дәүләт
урман фонды җирләренә
көрмәгән территориясендә яшел
утыртмаларны кысу тәртібе
турында Нигезләмәгә
2 нче кушымта

ЯШЕЛ УТЫРТМАЛАРНЫҢ КИСЕЛЕРГӘ ТИЕШ БУЛУЫН ТАЛУ ТУРЫНДА АКТ

Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Баланлы авыл җирлеге
Башкарма комитеты

« _____ » _____ ел

Түбәндәге составтагы Комиссия:

1. _____

(Ф. И. А., вазыйфасы)

2. _____

(Ф. И. А., вазыйфасы)

3. _____

(Ф. И. А., вазыйфасы)

яшел утыртмаларны тикшерүне уздырды.

Тикшерү нәтижәләре буенча түбәндәгеләр билгеләнде:

_____
_____
_____

Нәтижә:

_____
_____
_____

Комиссия әгъзалары:

_____
(имза) (Ф. И. А.)

_____
(имза) (Ф. И. А.)

_____
(имза) (Ф. И. А.)